

[Trafik- og kommunikationsministeren]

Jeg ved, at dette forslag faktisk kan virke som en katalysator på fragtmanserhvervet. Jeg havde møde med dem så sent som i går. De har udviklet nye handlingsplaner for at nå netop det, som de nu gerne vil, nemlig en ordning, hvor man gennem frivillige aftaler styrker fragtmanserhvervet og derved fastholder de muligheder og hele det fragtmanssystem, som de gerne vil operere med fortsat. Derfor er jeg sikker på, at der ikke, som hr. Carsten Andersen venter det, vil blive kaotiske tilstande på dette område.

Jeg tror, at vi gennem denne revurdering af den eksisterende ordning, som fragtmændene selv er gået i gang med, fremover vil få et fragtmanssystem, som kan løse de opgaver, som skal løses i forbindelse med vejgodstrafikken.

Jeg tror, at det er vigtigt, at man fjerner unødige og overflødige reguleringer, fordi man derigennem også får de skjulte ressourcer i et erhverv, i dette tilfælde hele vognmands- og fragterhvervet, frem til overfladen.

Jeg håber på, at vi kan få en hurtig behandling af forslaget. Jeg skal i hvert fald tilsige min medvirken til at få gennemført forslaget, når det nu går i udvalg.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Udvalget om Offentlige Arbejder. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 55:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdstilbud til ledige, af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v. og af lov om en arbejdsmarkedsuddannelsesfond. (Forstærket indsats mod langvarig ledighed).

Af arbejdsministeren (Henning Dyremose).
(Fremsat 13/10 88).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Kaj Poulsen (S):

Dette forslag har sit grundlag i en aftale, der er lavet mellem Socialdemokratiet og regeringen, en aftale om, at de 10.000-15.000 ledige fra 1. januar 1989 sikres, at de ikke skydes ud af det danske arbejdsmarked.

Vi synes, at der har været god grund til at lave en ordning af denne karakter, således at vi ikke, når der opstår problemer i det danske samfund, skal løse dem over de sociale budgetter, men i stedet gennem en aktiv indsats prøve at løse dem i arbejdsmarkedssystemet. Vi betragter dette forslag som det første vigtige skridt i retning af en fornuftig arbejdsmarkedslovgivning i Danmark.

Vi tror, at dette forslag med tiden vil kunne medvirke til, at vi får tidligere fat i de ledige, således at de får muligheder for at kvalificere sig til fremtidens arbejdsmarked.

Forslaget indeholder en række nye rettigheder til de ledige, som giver dem mulighed for at få uddannelse. Der stilles uddannelse til rådighed for dem – hvad der nu for første gang i dansk arbejdsmarkedslovgivning er en retting for den enkelte ledige. Vi finder, at det er godt.

Der er indført en række pligter, idet vi har forsøgt at afveje pligter og rettigheder, således at de ledige, samtidig med at de får øgede muligheder, også får pligt til at udnytte dem.

Vi synes, at den vejlednings- og informationspligt, som nu ligger hos arbejdsformidlingen og i a-kassesystemet, og som er lagt i forslaget, er en væsentlig del af forslaget, og at det er positivt.

Vi tror, det er afgørende for at få succes med denne lovgivning, at de ledige kender både deres rettigheder og deres pligter, og at der ikke ved informationsbrist i formidlingssystemet sker det, at folk må forlade arbejdsmarkedet ufrivilligt. Derfor er der lagt vægt på, at de ledige får en information om, hvilke muligheder de har.

Det, der er afgørende, er altså, at de ledige nu ikke uden egen skyld bliver skubbet ud af arbejdsmarkedet. De ledige får tilbudt arbejde eller uddannelse. I det omfang man tager en længerevarende uddannelse – over 18 måneders erhvervsuddannelse – ved vi, at man efter de gældende regler er berettiget til at fortsætte i arbejdsmarkedssystemet.

[Kaj Poulsen]

Administrationen af lovgivningen mener vi selvfølgelig vil blive en stor belastning for det nuværende formidlingssystem. Vi ved, at arbejdsministeren på finansloven har foreslået voldsomme besparelser, som vil betyde en nedsettelse af arbejdsformidlingens personale med over 100 ansatte. De skøn, der ligger til grund ved vurderingen af dette lovforslags gennemførelse, tyder på en 20 pct.s merbelastning af systemet. Derfor går jeg ud fra, at arbejdsministeren, når belastningen kommer, føler sig forpligtet over for den lovgivning, som er aftalt med et flertal i Folketinget, til at sørge for, at de rettigheder, de ledige har ifølge den lovgivning, vil de også få, når den skal udføres ude i systemet.

Vi vil naturligvis i udvalget arbejde positivt og hurtigt for at få denne lov gennemført. Det afgørende for os er, at de lediges rettigheder og pligter bliver kendt, at vi får dem fastslået, således at denne vejlednings- og informationsindsats kan sættes i gang allerede fra 1. januar 1989.

Lad mig afslutningsvis sige, at det er forståeligt, også for befolkningen, at der er forskellige holdninger her i Folketinget, at vi kan være uenige om mange ting – og dertil tror jeg befolkningen siger, at det er fair nok. Jeg tror bare ikke på, at befolkningen kan forstå, hvis det er sådan, at vi ikke er ærlige over for hinanden med hensyn til de informationer, vi giver hinanden, og med hensyn til de informationer, vi giver ude i offentligheden. Derfor håber jeg selvfølgelig, at de gentagne meldinger, vi har fået om, at arbejdsministeren specielt i arbejdsgiverkredse har fortalt, at her har han rigtig snydt Socialdemokratiet, hvad angår administrationen af loven, er forkerte, og at arbejdsministeren naturligvis føler sig forpligtet af den lovgivning, Folketinget vedtager, og vil administrere den efter hensigten.

Pia Christmas-Møller (KF):

Efter konservativ opfattelse er der rigtig mange gode og fremadrettede elementer i forslaget om en forstærket indsats mod langvarig ledighed.

På det helt overordnede plan er vi tilfredse med, at forslaget er et endeligt brud med 1970'ernes passive livstidsprincip, hvorefter dagpengesystemet først og fremmest virkede som en parkeringsplads for de ledige. Det var et

system, der på den ene side hverken gav de ledige beskæftigelsesfremmende uddannelsesmuligheder eller aktivitetstilbud og på den anden side heller ikke stillede nogen egentlige krav til den ledige selv.

Vi lægger vægt på, at arbejdsløshedsforsikringens målrettede arbejdsmarkedsopgaver understreges i forslaget. Vi finder, at det er af central betydning, at den ledige får reelle tilbud om at forbedre sine beskæftigelsesmuligheder, samt at udgangspunktet for tilbudene er den lediges egne ressourcer, egen indsats og eget ansvar.

De ledige, der vitterlig er aktivt arbejdssøgende, skal efter Det Konservative Folkepartis opfattelse både understøttes økonomisk og praktisk i bestræbelserne på at opnå beskæftigelse. Den målsætning får et langt bedre grundlag med gennemførelsen af det foreliggende forslag, som følger den konstruktive linje for firkløverregeringens indførelse af tilbudene om iværksætter- og uddannelsesydelse op.

Forslagets bærende idé bygger på et krav om aktivitet, et krav, som retter sig både mod systemet og mod den ledige selv. Den forstærkede og fremrykkede vejledningsindsats på såvel det generelle som det personlige plan, den fremrykkede adgang til iværksætterydelse, den stærkt forbedrede adgang til uddannelse, herunder mulighed for tilrettelæggelse af individuelle uddannelses- og jobforløb for personer med ringe uddannelsesbaggrund, og hovedreglen om modtaget uddannelsesstilbud som adgangskrav til andet jobtilbud vil sammen med de skærpede rådighedskrav forbedre dagpengesystemets ressourceudnyttelse til gavn for de ledige.

Vi lægger i den konservative folketingsgruppe stor vægt på forslagens præcisering af rådighedskravet. Det er og skal være et grundlæggende princip, at dagpengemodtageren er aktivt arbejdssøgende og står til rådighed for arbejdsmarkedet. Det er selve grundlaget for arbejdsløshedsforsikringen. I dag kan en ledig uden nærmere begrundelse undlade at møde op til en henvist jobsamtale, og det endog adskillige gange, uden nogen som helst form for opfølgning eller dagpengemæssige konsekvenser. Det er aldeles urimeligt og misbrug af systemets ressourcer. Derudover er den slags misbrugstilfælde med til at udsprede mistillid til hele systemet. Vi er tilfreds med, at der i forsla-

[Pia Christmas-Møller]

gets rådighedsafsnit bliver taget fat på dette problemområde. Vi er tilfreds med, at der indføres en obligatorisk rådighedsvurdering efter 6 måneders ledighed. Vi er tilfreds med, at a-kassernes pligt til at gennemføre systematiske rådighedsvurderinger bliver kørt igennem.

Selve arbejdsløshedsproblemet hverken kan eller skal dagpengesystemet eller andre tiltag inden for Arbejdsministeriets område løse. Der kan derimod gøres meget for at sikre en bedre matching mellem de ledige job, der findes, og den arbejdskraft, der er til rådighed.

Der kan også gøres en del for at undgå, at det er ganske få personer, der bærer en uforholdsmæssig stor del af ledigheden. I dag er det faktisk sådan, at 25 pct. af ledigheden bliver båret af kun 3 pct. af arbejdsstyrken ifølge Det Økonomiske Råds rapport fra juni. Nøglen til at sikre en større mobilitet er først og fremmest uddannelse og nedbrydning af faggrænser. I anden række kommer så en udvidelse af de hidtidige geografiske og faglige grænser. Begge dele er indeholdt i forslaget. Efter første arbejdstilbud og 6 måneders ledighed vil den ledige blive givet et uddannelsesstilbud. Uddannelsesstilbudet gives på grundlag af den enkeltes muligheder og de lokale beskæftigelsesmuligheder. Efter 18 måneders ledighed skal den ledige stå til rådighed for, hvad man kan kalde et rimeligt arbejde.

Alt i alt synes vi, at der er tale om et rigtig godt forslag, og vi noterer med glæde, at der samtidig er fundet en finansiering. Jeg kan derfor anbefale en hurtig og konstruktiv udvalgsbehandling med henblik på en hurtig vedtagelse.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg vil starte med at sige, at hovedproblemet her ikke er de ledige og ikke dagpengeloven. Hovedproblemet er desværre det, vi har haft i ganske mange år efterhånden, en utrolig mangel på arbejdspladser, ikke mindst i den private sektor.

SF er af den mening, at det er og bliver bl.a. en bedre fordeling af arbejdet, der skal til, for at vi kan få klaret nogle af disse problemer, det vil sige nogle BFU-ordninger, sabbatorordninger, afspadseringsordninger og nedsættelse af arbejdstiden. Så skal vi som sagt have skabt nogle nye arbejdspladser i det private erhvervsliv.

Det ligger desværre ikke for med den regering, vi har fået, ikke engang efter deltagelse af Det Radikale Venstre, som dog tidligere ikke mindst ved deres nuværende miljøminister var temmelig optaget af at få arbejdstiden sat ned. Derfor må Folketinget idelig beskæftige sig med de ledige og dagpengeloven og ofte med det administrative kaos, det får til følge.

Når det er sagt, er SF ikke utilfreds med, at der nu kommer ordninger, der forhindrer ca. 16.000 ledige i at komme på bistandshjælp. Debatten i juni måned viste også, at SF var parat til at være med i en retningsaktion, nemlig en moratorieordning, så ingen i 1989 endte uforholdsmæssigt i bistandssystemet. SF's velvilje dengang var såmænd så stor, at der fra arbejdsministerens side blev givet løfte om, at SF ville blive inddraget i forhandlingerne om det lovforslag, vi behandler her. Det er nu ikke sket, skal jeg hilse og sige. SF er ikke med i dette forlig, og det er vigtigt for os at få slået fast her fra starten. Det har været vigtigt for SF, at der blev satset meget stærkt på uddannelse af de langtidsledige, og det er til en vis grad sket. Ligeledes bliver det nu også muligt at komme på uddannelse, før den pågældende har gået ledig i 5 år med et jobtilbud indimellem, og det er et stort fremskridt. Det har af mange ledige været betragtet som galimatias, at de skulle gå ledige i årevis, før de kunne få lov til at begynde at uddanne sig.

Selvfølger kunne SF godt have tænkt sig, at uddannelsesmuligheden var blevet endnu bedre. Det sker ikke denne gang, men jeg har bemærket, at i anden lovgivning, vi skal diskutere senere i dag, er det på tale, at voksne lærlinge skal kunne uddannes med tilskud af beskæftigelsesmidler. Det viser dog, at regeringen er indstillet på, at det er på uddannelsesområdet, vi skal klare meget af det, vi står midt i. Jeg skal ikke undlade at sige, at Sverige jo også længe har vist vejen på dette område, har vist, at det er den måde, vi skal kaste os ud i det på.

SF har mange ønsker i forbindelse med dette lovforslag, hvoraf jeg skal drage ét frem, nemlig ønsket om, at der kunne komme en bestemmelse ind, der sikrer, at lovens virke lever op til lovens intention, så loven ikke i stedet bliver en lov, der blot begrænser de lediges ret til dagpenge. En sådan bestemmelse kan være en revisionsbestemmelse, hvor man sikrer, at vi tager loven op til revision, så vi ikke står i den situ-

[Lilli Gyldenkilde]

ation om 5-6 år, at folk skal læsses over på bi-standssystemet, fordi lovens intentioner ikke kan overholdes. Jeg tror, det er noget, vi alle kan være enige om er umådelig vigtigt, hvis vi kunne få en sådan bestemmelse ind.

Jeg mener også, at en sådan bestemmelse kunne bidrage til, at der var sikkerhed for, at de opstramninger, der kommer vedrørende rådigheden, ikke vil blive så groteske, at folk og slet ikke de arbejdsløse ikke kan leve med dem. Vi vil som altid påpege, at det hovedsagelig er kvinder, vi taler om, når talen er om langtidsledige. Ca. 75 pct. af alle langtidsledige er kvinder. Lovens hensigt med, at de skal have tilbud om uddannelse, er vi altså helt enig i. Derfor skal der efter vores mening en revisionsbestemmelse ind, så vi sikrer det. Alle partier er enige i hensigten med dette forslag. Derfor vil jeg appellere til, at vi også får en sådan bestemmelse ind.

Når det er sagt, skal jeg ikke undlade at sige, at vi ikke er helt tilfredse med finansieringen. Vi synes ikke, det er rimeligt, at lønmodtagerne skal betale regningen to gange. Jeg er fuldstændig enig i og har været medforslagsstiller til, at arbejdsgiverne skal betale første ledighedsdag, ikke mindst for at få virksomhederne til at undlade at bruge dagpengesystemet til korttidspar-king af de ansatte. Men at lønmodtagerne både skal betale over AUD-fonden og over anden ledighedsdag og efterfølgende endda, er for galt. Jeg er fuldt ud klar over, at det andet ligger i en anden lovgivning. Det er ikke dette forslag, men det efterfølgende. Jeg er fuldt ud klar over det. Jeg er bedrøvet, jeg er ked af det, og jeg er lidt skuffet over, at det ikke lykkedes Socialdemokratiet, som har været med i disse forhandlinger, at få den bestemmelse væk.

Men jeg kender også vilkårene herinde, og derfor ved jeg også, hvor besværligt det i givet fald ville have været. Men det ville have været godt, om ikke det samlet kom til at fremstå, som om regeringen har fået den ene del igennem med den ene side af salen og den anden del igennem med den anden side af salen, og så er det alligevel, når alt kommer til alt, til sidst blevet et håndkantslag. Det håber jeg vi kan undgå i det videre arbejde i udvalget.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Jeg skal da love for, at fru Lilli Gyldenkilde

gjorde, hvad hun kunne for, at de to lovforslag kunne ses som en samlet helhed. Det skal jeg beklage. Socialdemokratiet har intet med arbejdsministerens lovforslag nr. L 57 at gøre. Vi har ikke debatteret det med arbejdsministeren. Vi kommer til behandlingen, så vil vi give vores indstilling til det. Jeg vil gerne pointere, at jeg godt kan se den politiske interesse i at blande de to ting sammen, men jeg vil pointere, at lovforslag nr. L 57, der behandles senere i dag, på ingen måde har været inde i forhandlingerne mellem regeringen og Socialdemokratiet om loven om de langtidsledige og jobtilbud.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg husker ikke lige ordret, hvordan jeg sagde det før, fordi jeg ikke har manuskriptet med herop – og jeg holdt mig vist i øvrigt heller ikke til det. Jeg ved godt, hr. Kaj Poulsen, at Socialdemokratiet ikke har været med til at forhandle det efterfølgende forslag, hvori der står, at arbejderne skal betale for anden ledighedsdag og fremover. Jeg pointerede det, da jeg var heroppe. Det, jeg beklagede, var, at vi er i en situation, hvor det ikke var muligt at få det taget af bordet. Nu kan jeg håbe på og appellere til andre gode kræfter i Folketinget om, at vi sammen – fordi vi her er enige i, at vi skal undgå dette – måske kan forhindre det. Det var ikke noget frontalt angreb på Socialdemokratiet. Det beder jeg hr. Kaj Poulsen forstå. Jeg er temmelig sikker på, at de øvrige socialdemokrater, der sidder her, er klar over, at det var ikke det, der var mit ærinde.

Traberg Smidt (V):

Også Venstre synes, at lovforslag nr. L 55 er et stort skridt i den rigtige retning. Der er mange ting i forslaget, der er gode. Der er nogle, der er helt excellente. Selvfølgelig er det sådan, når der er tale om et forlig, at nogle partier bedre kan lide nogle dele end andre dele, men taget som en helhed er vi enige i sigtet.

Det, som Venstre i særlig grad hæfter sig ved som positive elementer, er f.eks. den udvidede informationspligt over for og informationsadgang for de ledige. Det er i høj grad et spørgsmål om det nye rådighedsbegreb. Det er jo sådan, at man i dag somme tider kan være i tvivl om, hvorvidt systemet gavner de ledige i at kunne gå meget længe uden at få anvist et arbejde

[Traberg Smidt]

inden for et andet fagområde eller i en anden geografisk lokalitet. Der bliver løsningsnet noget op for hele denne problemstilling med det foreliggende lovforslag.

Et andet led i lovforslaget er adfærdsreguleringen. Jeg mener, at der i lovforslaget ligger en opfordring til begge parter på arbejdsmarkedet til at opføre sig på en måde, så en række udgifter ikke længere automatisk skal afholdes af skatteborgerne, men i højere grad slet ikke skal afholdes, eller hvis de skal afholdes, skal afholdes af parterne selv. Vi vil med det foreliggende lovforslag tage et skridt i den rigtige retning.

En anden ting, vi har noteret os med glæde, er, at der fra mange sider er så positiv opbakning bag forslaget, fordi et forslag på dette område, som hr. Kaj Poulsen sagde før, skal være det første forslag i en række. Det bliver det kun, hvis det viser sig at virke i den rigtige retning, i den retning, som vi alle sammen åbenbart er enige om.

Jeg vil gerne fremhæve som noget særligt ved dette lovforslag, at det opfordrer til en anden adfærd, også hos den enkelte borger. Man får med lovforslagets bestemmelser en tilskyndelse til at gøre noget for at holde sin viden ved lige. Hvis ens viden ikke er tilstrækkelig til at skaffe sig et arbejde, er der også i lovforslaget indbygget en tilskyndelse til at søge sig kompetence på et andet område end det, der er ens oprindelige.

Der er ingen, der siger, at man derved automatisk skaffer sig et arbejde. Men bare det, at man derved holder sig i gang, gør, at man er meget mere værd den dag, man står foran en arbejdsgiver, som har overvejelser om at ansætte én.

Det siger sig selv, at man i en arbejdsgivers øjne kvalificerer sig selv mere, når man har gjort noget undervejs, og det er lovforslaget her en tilskyndelse til.

Til de ord vil jeg også tilføje, at det kunne godt være, at man i skyndingen har overset nogle ting. Vi har erfaring for ved lovgivning på dette område, at der nogle gange kan være nogle praktikere, som får øje på noget, vi andre har glemt. Jeg vil gå ud fra, at vi under udvalgsbehandlingen er åbne over for sådanne praktikere. I hvert fald vil jeg opfordre til en grundig udvalgsbehandling.

Glistrup (FP):

Hjertets renhed er at ville ét. Og den renhed

har vi i Fremskridtspartiet i forhold til de fire lovforslag, som arbejdsministeren serverer for os her i dag. Det ene, vi vil, er at afskaffe arbejdsløsheden.

Det er meget let. For fru Lilli Gyldenkilde har totalt uret, når hun siger, at vi ikke har arbejdspladser nok i Danmark. Vi har behov for i hvert fald 60 milliarder arbejdstimer udført bare for at tilbagebetale vores udenlandsgæld. Vi har så enorme muligheder for at skabe arbejdspladser i ganske uendelige, løbende baner. Derfor er det intet problem at afskaffe arbejdsløsheden. Men midlet er selvfølgelig, at vi sørger for, at der er dansk produktion, som kan sælges til verdensmarkedets priser, hverken mere eller mindre. Derfor må Folketinget sørge for, at omkostnings-, skatte- og restriktionsvilkår osv. for dansk produktion er sådan, så vi kan beskæftige alle i dette samfund. Punktum finale!

Derimod har vi over 10 års erfaringer for, at de kunstfærdige omklamrings- og befamlingsordninger, som man her fra skrivebordenes side vil udfolde over for de mennesker, som dette drejer sig om, står totalt livsfjernt fra alle disse mærkelige ideer, som dette forslag indeholder om, at man skal op til informationsamtaler på de bonede gulve på arbejdsformidlingerne, at man skal påduttes uddannelser, man ikke har et hak brug for, ikke et hak interesse i, at man pludselig skal til at være iværksætter, hvor man kun har lyst til at få en bajer. Det er noget, som vi absolut ved kun fører i den gale retning. Det er jo det, vi har set i hundredvis af tilfælde før, at arbejdsministeren trasker bare videre ad de visionsløse veje, som hans forgængers forgænger indledte for en halv snes år siden, og som altså har vist sig kun at ødelægge det danske arbejdsmarked, kun at forøge arbejdsløsheden. Det er altså det, som dette forslag vil komme til at gå ud på. Derfor er det helt oplagt, at Fremskridtspartiet her som alle steder handler i samfundets interesse, i de svages interesse, i de arbejdsløses interesse ved at stemme nej til, at skattetryk skal stige med nu yderligere disse mange milliarder, som dette forslag indebærer.

Jeg ved godt, at de akademikere og teoretikere, som står bag dette forslag, ikke mener, at det er skattefinansieret. For de tror, at når loven pålægges, at man skal betale det som AUD-bidrag, eller hvilke mærkelige bogstaver man nu sætter sammen, eller at arbejdsgiveren skal til

[Glistrup]

at betale for noget arbejdskraft, han ikke får, så er det ikke skatter. Jo, det har præcis de samme skadelige virkninger som en hvilken som helst anden skatteforhøjelse. Når man lovgivningsmæssigt fastlægger, at man skal indbetale beløb, foreløbig 1,3 mia. kr., når man er inde i bestemte vilkår, så er det, hvad enten det er en marcipanbrødsafgift eller det er en AUD-afgift, eller hvad der er tale om, en skat på præcis den samme måde. Fremskridtspartiet siger som sædvanlig velbekomme til, når nu arbejdsministeren for måske femhundredtusinde gang viser, at hans parti bare er blevet til en filial af Socialdemokratiet. Det fører til fortabelsen på det danske arbejdsmarked, når Det Konservative Folkeparti fortsætter med bare at være nogen, der sådan render i kølvandet på Socialdemokraterne. Fy! Vi stemmer nej.

(Kort bemærkning).

Svend Auken (S):

Når hr. cand. jur. Glistrup så ivrigt advarer mod akademikerteoretikere, kan man kun være enig med ham. Jeg mener ikke, hans økonomiske teorier er andet end tankespind udformet bag et skrivebord.

Derimod har vi masser af belæg for, at en aktiv indsats for at skaffe de ledige uddannelses- og arbejdsmuligheder virker. Blot man tager til Sverige, vil man opleve Vesteuropas laveste arbejdsløshed i kraft af en betydelig indsats i retning af en aktiv arbejdsmarkedspolitik. Der har man det synspunkt, at det er langt bedre at give folk noget at tage sig til, uddannelse eller job, end at udbetale dem understøttelse. Der har man en ledighed på under 2 pct., hvor man i de superliberalistiske samfund, som hr. Glistrup har som sine forbilleder, alle steder har arbejdsløshedsprocenter, der er langt højere.

Arbejdsministeren har desværre ikke fulgt hr. Glistrups formaning om, at han blot traskede i Socialdemokratiets fodspor. Arbejdsministeren har systematisk i de år, han var arbejdsminister, afviklet den aktive arbejdsmarkedspolitik herhjemme, med det resultat at Danmark oplever en betydelig vækst i ledigheden, uden at vi har noget som helst positivt at tilbyde de ledige. Derfor er det naturligvis en glædens og ikke en sorgens dag i dag, at vi dog i det mindste kan tilbyde de mennesker, der har været lang tid arbejdsløse, en uddannelse eller et arbejde i stedet for en trøstesløs tilværelse som arbejdsløs.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Livets erfaring viser, at man får den trøstesløse tilværelse dér, hvor man har socialisme. Det har selv Gorbatsjov i Sovjetunionen og Deng Xiaopingovre i Kina fundet ud af, og derfor er det bestemt ikke akademikertro, når Fremskridtspartiet siger, at de ved, hvordan tingene skal løses.

Det, som bevirker, at vi i Danmark har det værre, end man har det i Sverige, er, at vi i Danmark, da det store omsving kom i 1983, havde fået etableret en dårlig tradition på arbejdsmarkedet på grund af den arbejdsminister, der havde siddet i perioden frem til september 1982, og hvis indsats hans efterfølger reelt bare har fortsat. Som det fremgår af Lovtidsende, er der på Arbejdsministeriets lovgivningsområde ikke tænkt én eneste ny tanke efter september 1982; man har bare taget det, der var fastlagt før september 1982.

Hvis man havde fået et tilsvarende fornuftigt regeringsskifte i Danmark i efteråret 1982, som man fik i Sverige, ville vi også have afskaffet arbejdsløsheden i Danmark, men desværre tør det nok siges, at den svenske regering har ført en væsentlig mere fornuftig liberal kapitalistpolitik, end den danske regering har. Så da konjunkturerne vendte i verden i november 1983, som det jo stort set skete, kunne Sverige drage fordel af det, hvad Danmark ikke kunne, fordi man fortsatte ud fra de akademikerskrivebordstankegange, som var nedfældet af den arbejdsminister, der gudskelov forlod ministertaburetten i september 1982, og som forhåbentlig aldrig igen får en ministertaburet.

(Kort bemærkning).

Svend Auken (S):

Hr. Glistrup bliver så vred, at det kan være svært for ham at skjule, at han og jeg faktisk er enige. Vi er nemlig helt enige om, at det ville have været langt bedre at føre en politik i Danmark som den, den svenske socialdemokratiske regering har ført de sidste seks år, end den politik, der har været ført af den borgerlige regering.

Det, man gjorde i Sverige, var på samme tid at satse på en forbedret konkurrenceevne og på en aktiv arbejdsmarkedspolitik. Hr. Glistrup har imidlertid i alle de år, han har arbejdet her-

[Svend Auken]

inde, sagt blankt nej til en aktiv arbejdsmarkedspolitik, som er en af hovedhjørnestenene i den svenske politik, og han har så sandelig aldrig nogen sinde bidraget til en forbedring af danske virksomheders konkurrenceevne. Tværtimod er det hans recept, der har været fulgt i de seneste år, hvor man har skåret ned på arbejdsmarkedspolitikken og ladet det private forbrug vokse i et omfang, som der ikke var samfundsøkonomisk basis for, med det resultat at vi i Danmark har spist opsvinget op uden at få noget fornuftigt ud af det, hvorimod man i Sverige har satset på fremtiden, således at Sverige står godt rustet under en socialdemokratisk regering, mens Danmark er så elendigt stillet under en borgerlig regering.

Derfor vil jeg gerne slutte med at sige, at jeg er helt enig med hr. Glistrup. Det går bedre med en socialdemokratisk regering end med en borgerlig.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Hr. Glistrup for en kort bemærkning, og så går vi tilbage til ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Det er alligevel for groft at sige, at det er Fremskridtspartiets recept, der har været fulgt de sidste seks år, hvis man ser på, hvordan den offentlige sektor er vokset og vokset, hvordan reglementet og restriktionerne på arbejdsmarkedet og på virksomhederne er forøget og forøget. Vi har i dag et skattetryk, som er 25 pct. højere, end det var i 1982. Det er lige præcis socialistisk antifremskridtspolitik, der har været ført i de sidste seks år. Det er gået galt, fordi den statsminister, der tiltrådte for 6 år siden, som sin model havde: Nu skal vi hen i Socialdemokratiets skuffer og se, hvad vi kan finde. Det er det, han har brugt; han har ikke lavet nogen som helst nye tanker.

Derfor skal vi have en ny politik, og i den henseende er den svenske regering bedre, end den danske regering har været. Deri er hr. Svend Auken og jeg helt enige.

Jørgen Estrup (RV):

Flere af de forslag, vi har til debat her i eftermiddag, drejer sig jo om en omlægning – en perspektivrig omlægning – af arbejdsmarkeds-

politikken. At hr. Glistrup og Fremskridtspartiet ikke kan se det og kalder den visionsløs, kan næppe undre nogen, for sådan må det nu engang være, når den eneste økonomiske lov-mæssighed, man anerkender og følger, er jung-leloven.

For første gang er der bred enighed i Folketinget om at lægge indsatsen mod arbejdsløshed om fra passiv dagpengeudbetaling til aktiv satsning på uddannelse og andre muligheder, så de ledige kan få en ny start på arbejdsmarkedet. Det har været en radikal mærkesag igennem flere år, og den falder hermed på plads efter adskillige års tovtrækkeri. Det er vi godt tilfredse med.

Lovforslag nr. L 55 indeholder først og fremmest to elementer, som vi hele tiden i forbindelse med en revision af arbejdstilbudsloven har lagt stor vægt på. Det gjaldt også det forslag til en revision af loven, som vi fra radikal side fremsatte i november 1987. Det drejer sig dels om at gøre en ekstraordinær indsats for den gruppe ledige, som er særlig udsat, fordi de hverken har fået en ordentlig skoleuddannelse eller en egentlig erhvervsuddannelse, og så drejer det sig om, at tilbud om uddannelse bliver en ret, som den enkelte ledige kan påberåbe sig. Det er faktisk lykkedes i det foreliggende lovforslag.

Men lovforslaget er jo andet og mere end en indsats mod langtidsledigheden; det er først og fremmest en generel indsats mod ledighed, og jeg vil her pege på 4 begreber, som efter min mening er nøgleord i den sammenhæng. Det er ordene »forebyggelse«, »aktivitet«, »individuelle hensyn« og »hjælp til selvhjælp«.

Det er forebyggelse, fordi vi altså her nu sætter ind på et tidligt tidspunkt med information og vejledning og særlige kurser for at hjælpe ledige til at få en hurtigt ændret start og øgede muligheder på arbejdsmarkedet.

Det er en total omlægning af tidligere tiders passive udbetaling af dagpenge til nu aktiv uddannelsesindsats og større vægt på en række aktiviteter, som holder de ledige i gang og forbedrer deres situation.

Det er en differentieret indsats, så man kan tage individuelle hensyn og derved lægge vægt på de forskellige forudsætninger, de ledige har, og som gør, at de har brug for ganske bestemte forskellige foranstaltninger for at få en bedre placering på arbejdsmarkedet.

[Jørgen Estrup]

Endelig er det altså ikke mindst en hjælp til selvhjælp, i og med at man siger til de ledige: Vi har nogle ordentlige tilbud at give jer, men vi venter også, at I selv vil være med – ja, vi forventer faktisk, at I tager et medansvar. Der er altså tale om, at rettigheder og pligter forenes.

Dermed synes jeg, at vi har lagt op til en virkelig perspektivrig nyorientering på arbejdsmarkedspolitikens område.

Endelig er der som et sidste element i forslaget finansieringen, hvor man kan sige, at der også sker en understregning af, at parterne på arbejdsmarkedet ikke blot kan sidde med hænderne i skødet, men faktisk har et medansvar både for finansieringen af sådanne aktiviteter til forebyggelse af ledighed og forbedring af de lediges situation og for at holde dagpengeudgifterne i ro.

Tilsammen synes jeg, der er lagt op til en ny situation i arbejdsmarkedspolitikken og til en bedre dialog mellem parterne, regeringen og Folketingets partier, som burde kunne føre til endnu flere konstruktive forslag i den kommende tid.

Bollmann (CD):

Ministerens forslag indeholder en lang række ændringer af forskellige love med det sigte at forstærke indsatsen mod langvarig ledighed. Forslaget har jo været på trapperne nu efterhånden i nogen tid. Flere af initiativerne har vi selv været med til at drøfte og udforme indgående med ministeren, specielt før regeringsskiftet, så vi må generelt sige, at der i de foreslåede initiativer ligger mange virkelig positive tanker, som vi har meget stor sympati for.

Jeg behøver vel ikke at gentage alt, hvad der har været sagt om det positive i forslagene, men jeg vil gerne understrege først og fremmest forslaget om arbejdstilbud og uddannelsesstilbud og derudover præciseringen af rådighedsreglerne; det har vi stor sympati for. Selve sigtet – det med at få en stor del, ikke mindst unge, den rigtige vej ind på arbejdsmarkedet, ind i systemet – er vi meget glade for. Derimod kan vi selvfølgelig være bekymret over, om der i de forslag, vi skal behandle senere her i dag, ligger en risiko for, at lige så mange ryger den anden vej ud, men det vil vi vende tilbage til under behandlingen af de kommende lovforslag.

Jeg vil også nævne et par andre spørgsmål, som vi har været med til at drøfte her i salen og

andre steder. F.eks. synes vi, at ønsket om, at a-kasserne får en mere aktiv rolle i formidlingen, er en god idé. Det har vi altid ment, og det er vi også tilfredse med nu.

Men jeg har også noteret mig, at bistandsklienter er særlig omtalt i ministerens fremsættelsestale, bl.a. i forbindelse med inspirationskurserne. Det er et lille hjørne, og det kan ikke siges at være en tilstrækkelig indsats over for den gruppe, men det er da et skridt i den rigtige retning. Så hvad det angår, kan jeg tilslutte mig meget af det, der er sagt indtil nu.

Men det, som volder CD de største problemer – og det vil jeg bruge lidt mere tid på – er finansieringen, for det er der jo ikke ret mange der har talt om. Det drejer sig her om, at arbejdsgiveren fremover skal betale første ledighedsdag.

Jeg vil gerne begynde med at sige, at vi i CD generelt ikke synes, det er et rigtigt signal til erhvervslivet at sige til dem, at de skal betale, i en situation, hvor det drejer sig om at begrænse hvervenes omkostninger. Kun ca. 9 måneder efter omlægningen af arbejdsmarkedsafgifterne indfører man her en helt ny afgift.

Man kan selvfølgelig sige, at det er lige meget, hvad vi mener om det, fordi der er indgået et stort forlig. Ja, det må vi erkende er tilfældet, men hvis man tæller stemmer op her i salen, er det i hvert fald ikke ligegyldigt, hvad vi mener om et af de næste punkter på dagsordenen, nemlig løvforslag nr. L 57. Men det vil jeg vente med at kommentere, til vi når dertil.

Men jeg synes, der på en række områder er grund til betænkeligheder. Ministeren bruger som argument, at hovedsigtet er en adfærdsregulering for at modvirke utilsigtet anvendelse af dagpengesystemet. Det formål er naturligvis meget smukt, og det er vi meget enige i. Jeg vil også tro, at en række virksomheder, måske især de større, vil have mulighed for at ændre adfærd. Men jeg er bange for, at en del mindre virksomheder ikke har samme muligheder for at tilrettelægge en mere fleksibel arbejdsrutine, og derfor kan man frygte, at det igen primært er de små virksomheder, det kommer til at ramme.

Jeg synes også, det er betænkeligt for specielle brancher – det har vi jo hørt om også i den offentlige debat – hvor aftaler, sædvaner og overenskomster ikke giver nogen mulighed uden videre i hvert fald.

[Bollmann]

I debatten har været nævnt f.eks. restaurationsområdet, havnene samt fiskeindustrien, men jeg tror også, at byggeriet, som jeg mener at kende lidt til, vil få ret store problemer med den nye afgift. Jeg er helt sikker på, at Håndværksrådet er enig med mig i det synspunkt, men det hører vi jo nok under udvalgsbehandlingen.

Der er en lang række andre spørgsmål, men jeg kan se på lyset, at det begynder at knibe med at nå dem, så det må jeg vende tilbage til i anden omgang. Men i hvert fald én ting vil jeg gerne sige til ministeren nu: Vi finder det besynderligt, at arbejdsgiverne i en række tilfælde kommer til at betale mere end det, den ledige ville have kunnet få efter de gældende regler. Det synes jeg også er et forhold, man bør se nærmere på under udvalgsbehandlingen, og som i hvert fald vi gerne vil have belyst nærmere.

Jeg har også et spørgsmål til ministeren i forbindelse med jobskift. Jeg vil gerne vide, om det er korrekt, at en arbejdsgiver skal betale godtgørelse i tilfælde, hvor der med kortere eller længere almindeligt varsel er sket en opsigelse, men hvor den pågældende medarbejder går direkte over i et andet job. Hvis det er forkert, vil jeg være glad for, at ministeren afkræfter det. Det lyder ikke særlig forstandigt.

Kofod-Svendsen (KRF):

Undertitlen på lovforslaget er jo: Forstærket indsats mod langvarig ledighed. Vi er fra Kristeligt Folkepartis side overordentlig tilfreds med den forstærkede indsats, der her sættes på. Bemærkningerne til forslaget indeholder jo noget af forhistorien til dette lovforslag. Jeg skal ikke stå og gentage alt, hvad der siges i bemærkningerne, men blot nævne, at det er en opfølgning af det, vi allerede i 1985 sættede på, nemlig at man kunne bruge arbejdsløshedsunderstøttelse til en kompetencegivende uddannelse. Det er hele den tankegang, at den passive understøttelse blev omsat til aktiv indsats, der videreudvikles her. Det er vi overordentlig tilfredse med, for det er en rigtig løsning. Det er også det, man bl.a. har satset på i Sverige, som flere har henvist til under debatten. Den tankegang kan vi fuldt ud tilslutte os.

Det gælder også dette, at man, når man får en øget rettighed, en øget mulighed, også har en øget forpligtelse til at yde en indsats. Hvis man

ikke kan få et arbejde lige i sit eget område, kan der være et beslægtet område, man så må påtage sig at løse en opgave i. Den tankegang mener vi også er vældig rigtig. Jeg kunne også gå ind i mange af detaljerne, men det ville blive gentagelser, for de rosede udsagn, der har lydt, er jeg enig i. Jeg er f.eks. glad for, at også bistandsmodtagere er nævnt, det, at man lægger vægt på den individuelle rådgivning, og at der er adgang til uddannelse på et tidligere tidspunkt osv. Alt sammen helt flot – helt, som det skal være.

Jeg vil ligesom CD's ordfører gå lidt ind på spørgsmålet om finansieringen og her drage en parallel. Vi lavede en omlægning af arbejdsmarkedsbidragene for nogle måneder siden, og det var en vældig positiv foranstaltning, men vi har jo måttet erkende, at vi kunne have gjort det bedre den gang. Derfor, forstår jeg, kommer der nu fra regeringens side et udspil til en forbedring på det område, som vi har efterlyst længe fra Kristeligt Folkepartis side. Med dette i tankerne mener jeg, det vil være beklageligt, hvis vi med hensyn til finansieringen kommer til at lave nogle fejl, som vi må rette senere. I den forbindelse skal jeg trække et par ting frem.

Det er faktisk sådan, at en virksomhed skal betale dagpenge, selv om der reelt ikke er tale om ledighed. En medarbejder, der siges op, finder ofte omgående et nyt job. For en vis periode kan man altså samme dag både få en dagpengegodtgørelse og løn. Man får altså dobbelt betaling. Det bliver en ekstra belastning for virksomhederne, en ny belastning.

I øvrigt er der nogle områder, som man ikke uden videre kan adfærdsregulere, f.eks. bygge- og anlægsvirksomhed, fiskeindustri, virksomheder i havnene, som er afhængige af henholdsvis tilførsler af fisk og skibenes ankomst osv. Hvis vi trækker nogle lige linjer for dem og siger, at de skal adfærdsregulere sig, så rammer vi på en uheldig måde. Kristeligt Folkeparti vil altså under udvalgsarbejdet arbejde på en ændring, så vi tager hensyn til disse konkrete områder. Der er to ting i lovforslaget, jeg vil nævne til allersidst, nemlig § 5, stk. 10, hvor det hedder, at arbejdsgiverens forpligtelse til at udbetale en dagpengegodtgørelse i 1989 højst kan indtræde 6 gange og i 1990 højst kan indtræde 10 gange. Jeg mener, man skulle lægge et loft, så det f.eks. altid var 6 gange, eller at der kunne være en dispensationsmulighed for de områ-

[Kofod-Svendsen]

der, som blev ramt på en urimelig måde. For hvis en sådan virksomhed går nedenunder og hjem, skabes der jo en øget arbejdsløshed, som er det modsatte af sigtet med lovforslaget.

Endvidere er der bestemmelsen om, at arbejdsgiveren kun skal betale, hvor der er tale om ledighed af mindst 9 timers varighed. Hvis man strammer det, frygter jeg, at man skaber øget arbejdsløshed på visse områder.

Jeg er glad for, at Venstres ordfører efterlyste praktiskere, for mig bekendt har Venstres ordfører nære relationer til Håndværksrådet, og jeg håber derfor, at han kan bidrage med nogle praktiske løsninger, så vi undgår problemer på dette område, som medfører arbejdsløshed.

Lovforslaget har altså et glimrende sigte, men der er et par skønhedsfejl, som vi under udvalgsarbejdet vil arbejde på at få ændret.

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Jeg vil gerne begynde med at takke for de mange pæne bemærkninger og for den store opbakning bag lovforslaget; jeg skal komme tilbage til størrelsen af denne opbakning i slutningen af mit indlæg.

Må jeg først sige til hr. Kaj Poulsen, at for så vidt angår administrationen af lovgivningen er jeg enig i, at der er tale om en stor belastning af systemet. Det har jeg også skrevet i bemærkningerne, og jeg vil i den forbindelse gerne citere herfra under:

Administrative konsekvenser:

»Ændringerne af lov om arbejdstilbud til ledige med tilhørende administrative forbedringer indebærer, at arbejdsformidlingen på en række områder skal ændre den hidtidige indsats i relation til indsatsen for de ledige.«

Der bliver altså tale om en ganske stor omprioritering. Dette drejede sig om arbejdsformidlingen, men der er tilsvarende bemærkninger om Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikring, om Arbejdsmarkedsuddannelsesdirektoratet osv.

Hr. Kaj Poulsen er jo forligspartner, og derfor er det ikke mærkeligt, at jeg ikke har så mange bemærkninger til hans indlæg. Men der var dog en enkelt lille bemærkning i slutningen af hr. Kaj Poulsens indlæg, som undrede mig. Hr. Kaj Poulsen mente at have hørt fra nogen, at jeg skulle have sagt noget om administrative ressourcer til nogen. Dertil vil jeg gerne sige, at jeg ikke vedkender mig det ord, hr. Kaj Poulsen

tog i sin mund. Jeg synes, vi har lavet et flot forlig, og jeg har ikke nogen som helst lyst til at sige, at den ene har vundet over den anden, eller at den ene har snydt den anden. Jeg mener, at vore forhandlinger har været så grundige, og de ting, vi har lavet, så gennemarbejdet, at alle er gået ind til det med åbne øjne. Jeg vil altså ikke vedkende mig det, hr. Kaj Poulsen mener at have hørt jeg vistnok skulle have sagt et eller andet sted på et eller andet tidspunkt til nogle mennesker, som vi ikke rigtig har navnene på, og jeg beder hr. Kaj Poulsen om at tage det til efterretning.

Men for så vidt angår den egentlige administrative forpligtelse vil jeg også gerne citere fra bemærkningerne sammesteds:

»Det er regeringens vurdering, at arbejdsformidlingen kan varetage de med lovrevisionen forbundne opgaver inden for de ressourcemersegte rammer, der er afstukket i forslag til finanslov for 1989.«

Vi mener altså, at vi er i stand til at leve op til de forpligtelser, der ligger i lovforslaget, hvor vi jo etablerer nogle rettigheder for de ledige og dermed også nogle ydelser, som de skal have. De forpligtelser står vi selvfølgelig ved.

Fru Lilli Gyldenkilde bemærkede indledningsvis, at SF ikke har været inddraget i de egentlige forhandlinger, og det kan jeg selvfølgelig bekræfte. Men jeg beder så også fru Lilli Gyldenkilde bekræfte, at jeg, inden de egentlige forhandlinger mellem regeringen og Socialdemokratiet blev indledt, orienterede fru Lilli Gyldenkilde om, at vi nu havde indledt forhandlinger med Socialdemokratiet, og at de to forligsparter var blevet enige om, at det ville være mest hensigtsmæssigt for at nå et resultat, at man begrænsede de egentlige forhandlingspartier til at være regeringen og Socialdemokratiet. Det kan man selvfølgelig have forskellige meninger om, men resultatet blev i hvert fald et forlig. Og når man lyttede til, hvad SF sagde, hvad CD sagde, og hvad Kristeligt Folkeparti sagde, kunne man også få en fornemmelse af, at det bliver et forlig, som får meget bred opbakning, når vi når frem til tredje behandling. Det er i hvert fald min klare vurdering efter at have lyttet til debatten her i dag.

For så vidt angår hr. Glistrups og hr. Svend Aukens interessante dialog tilslutter jeg mig hr. Svend Aukens vurdering, forstået på den måde, at jeg er helt enig med hr. Svend Auken i, at jeg

[Arbejdsministeren]

ikke har ført socialdemokratisk politik. Det bekræfter jeg gerne, og det vil jeg da gerne benytte lejligheden til.

Hr. Bollmann og hr. Kofod-Svendsen var positive over for helheden i lovforslaget, men omtalte begge noget, som de to partier oplever som en række problemer i forbindelse med arbejdsgivernes betaling af den første ledighedsdag.

Lad mig først sige, at jeg synes, det er rimeligt, når lønmodtagerne skal betale 900 mio. kr., at arbejdsgiverne så også bidrager med en betaling på 400 mio. kr. Det synes jeg er en rimelig fordeling. Og jeg minder om, at det i forhold til ganske meget anden lovgivning på arbejdsmarkedsområdet er en fordeling, hvor lønmodtagerne bærer en større del af byrden end arbejdsgiverne, idet det meget ofte har været sådan, at arbejdsgivere og lønmodtagere har båret ligeligt. Derfor synes jeg altså, det er rimeligt, at arbejdsgiverne skal bidrage med 400 mio. kr.

Endvidere var hr. Bollmann og hr. Kofod-Svendsen inde på, at der kunne være situationer, hvor man fik både dagpenge og løn. For så vidt angår det forhold, at man efter at være blevet afskediget fra den ene virksomhed allerede på førstedagen når at få arbejde i en anden virksomhed, vil jeg bekræfte, at det kan være tilfældet. Det er et udtryk for, at vi har forsøgt at lave et system, som er administrativt enkelt – et system, hvor det kun er et spørgsmål mellem arbejdsgiveren og lønmodtagerne, hvor man ikke skal involvere andre arbejdsgivere, hvor man ikke skal involvere a-kassen og skal til at etablere et stort bureaukratisk system. Det er altså af forenklingsgrunde, også i forhold til virksomhederne, og jeg tror, vi skal vænne os til, når vi laver regler, som er administrativt enkle, at der kan være hjørner i systemet, hvor der sker små uretfærdigheder. Det erkender jeg klart er tilfældet i den situation, men jeg mener, det trods alt er rimeligt.

Derimod mener jeg ikke, det samme er tilfældet, hvis der er tale om, at man bliver genansat i den samme virksomhed, inden man har været hjemsendt en hel dag. Det er nemlig sådan, at man kun kan få dagpengegodtgørelse for det antal timer, man er hjemsendt fra den samme virksomhed. Derfor er der også kun tale om, at der kan blive dobbelt godtgørelse i de meget få situationer, tror jeg, hvor en hjemsendt allerede på første arbejdsløshedsdag får beskæftigelse i en anden virksomhed.

Hr. Bollmann og hr. Kofod-Svendsen var inde på, at små virksomheder og særlige brancher kunne have vanskeligheder med at regulere adfærd, således at de kunne undgå den belastning, det nye system vil være.

Det er da rigtigt, at det er sværere for dem end for mange store virksomheder, men det er jo netop derfor, vi har indlagt en overgangsordning, hvorefter man maksimalt kan komme til at betale seks gange pr. lønmodtager i 1989 og maksimalt ti gange pr. lønmodtager i 1990. Det vil altså sige, at man har flere år til at forhandle sig frem til nye aftaler mellem arbejdsgivere og lønmodtagere.

Så alt i alt vil jeg sige, at det lovforslag, der ligger her, for så vidt angår arbejdsgivernes betaling af første dag er rimeligt. Jeg kan da godt forstå, at de to partier ønsker det behandlet i udvalget, og jeg skal tilsige positiv medvirken til den udvalgsbehandling.

Med hensyn til, om udvalgsbehandlingen kan føre til ændringer, er det jo sådan, at man har indgået et forlig, og det afgøres af forligsparterne, om der kommer en sådan dokumentation på bordet, at man får anledning til at ændre i lovforslaget. Det vil vi fra regeringens side gå åbent og positivt ind i. Men jeg præciserer, at hvis der bliver anledning til at ændre i forslaget, kan vi kun støtte ændringer, som Socialdemokratiet og regeringen er enige om. Og det vil selvfølgelig være på samme måde, hvis Socialdemokratiet har lyst til at støtte ændringer, at de kun vil støtte ændringer, som regeringen og Socialdemokratiet kan blive enige om.

Sammenfattende: Når jeg har lyttet til debatten, er det min fornemmelse, at når vi når frem til snoren ved tredje behandling, så vil det krible i fingrene hos CD, Kristeligt Folkeparti – og jeg tror også hos SF – efter at sætte fingeren på den grønne knap og støtte det forlig, der ligger her, fordi det indeholder så mange positive elementer i forhold til de langtidsledige.

Kaj Poulsen (S):

Jeg skal naturligvis bekræfte over for ministeren, at Socialdemokratiet har den holdning, at det her forlig kun kan ændres, såfremt der er enighed om det mellem de to parter: regeringen og Socialdemokratiet.

Jeg skal herefter naturligvis gøre nogle bemærkninger.

[Kaj Poulsen]

Først vil jeg sige, at jeg er glad for ministerens svar angående de ting, vi har hørt ude i byen: at ministeren afviser, at der skulle være tale om, at man – bevidst måske – vil forsøge at underløbe den her ordning på baggrund af den stramme økonomi, vi har i landet i øvrigt. Det er jo sådan her i huset, at når oppositionen og regeringen forhandler sig frem til et forlig, som skal gennemføres, så forpligter oppositionen sig til at lægge stemmer til det forlig, og regeringen forpligter sig til, at det bliver gennemført med de midler, der nu er til rådighed, således at det kommer til at fungere.

Vi er selvfølgelig opmærksom på, at ministeren har sagt, at regeringen mener, at det kan gennemføres inden for de til rådighed stående midler, som er på finanslovsforslaget for 1989, altså med de besparelser, der ligger i det.

Den opfattelse er Socialdemokratiet ikke enig i. Vi tror, at hvis det skal lykkes, så skal alt andet i arbejdsformidlingen vige. Man kan bare tænke på, at hvis hver ledig skal have et kvarter til den vejledning og information, hver skal have, så kan man begynde at gange op og se, hvilke muligheder der er for det. Derfor kan jeg godt sige, at vi er af den opfattelse, at der skal tilføres arbejdsformidlingen flere stillinger for at kunne klare denne opgave. Og vi vil da også ved finanslovsforslagets behandling komme med ændringsforslag herom. Vi håber naturligvis, at vi ved de debatter, vi skal have om det, finder ud af i samklang, hvordan dette skal fungere.

Må jeg så sige til fru Lilli Gyldenkilde, at det også kan ærgre Socialdemokratiet, at vi ikke har kunnet lave en musefældeklause, hvor vi har kunnet binde ministeren på hænder og fødder på næsten alle tænkelige områder, hvor vi kunne mistænke ministeren for at ville træde på lønarbejderne i dette land. Men sådan er livet ikke, og det sagde fru Lilli Gyldenkilde også.

Det undrer mig, at fru Lilli Gyldenkilde var lidt utilfreds med finansieringen. Det er rigtigt, som fru Lilli Gyldenkilde sagde, at hun arbejdede hårdt i sommer med at få en moratorieordning, som ville have kostet 400 mio. kr. til arbejdsgiverne og 800 mio. kr. til lønmodtagerne, som så skulle lægges på kontingentet, altså stort set de samme beløb som dem, vi taler om her i dag, kun for en moratorieordning. Dertil vil jeg sige, at den handel, der er lavet her, er betydelig bedre. Vi har fået uddannelse ind i sy-

stemet, ud over at vi har reddet de mange ledige.

Derfor forstår jeg ikke rigtig den bekymrede mine, fru Lilli Gyldenkilde havde på vedrørende finansieringen. Vel er den skæv, men vi har fået en ordning, som jeg tror vi alle i det danske samfund kan være tilfredse med.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg skal vende tilbage til hr. Kaj Poulsens bemærkninger, men jeg har lige et par bemærkninger til ministeren.

Jeg vil sige ministeren tak for, at han bekræfter, at vi ikke har været med i nogen forhandlinger her, og det kan jeg så genbekræfte fuldstændig i overensstemmelse med sandheden. Undertegnede blev ringet op af arbejdsministeren, som forklarede mig baggrunden for, at SF ikke var ønsket i de forhandlinger, der gik på om dette lovforslag. Det synes jeg af flere årsager er rart at få slået fast.

Så skal jeg lige spørge ministeren: Er det sikkert, at ingen kommer fra dagpenge og over på bistandshjælp på grund af mangel på arbejdstilbud eller uddannelsesstilbud i den periode, vi her taler om? Altså hvis de opfylder kriterierne for det, de skal opfylde, kommer til de samtaler, de skal, osv. osv., er det så rigtigt opfattet, at ingen kan miste dagpengene i den periode, forliget rækker, på grund af, at der mangler uddannelsespladser eller for den sags skyld arbejdstilbudspladser? Det er umådelig vigtigt at få slået fast.

Det andet, jeg skal spørge om, er: Kommer de inspirationskurser, der er tale om, til at ligge i arbejdsformidlingssystemet? Eller vil man trække på det fornuftige system – som jeg kan forstå flere er inde på, med de pragmatikere, der kan det her derude, det er nemlig bl.a. a-kasserne og fagbevægelsen, som har lavet fortrinlige inspirationskurser – og måske trække lidt mindre på AF-systemet i vejlednings- og inspirationsfasen? Det synes jeg også er vigtigt, for der er lavet nogle ting derude, som kan være gode som modeller for at gå videre.

Jeg skal ikke undlade at gøre opmærksom på, at SF i dag ikke har taget stilling til forslaget. Det er klart, at vi vil se under udvalgsarbejdet, hvordan det her endeligt kommer til at se ud, og jeg kan forstå, at det ikke er muligt at ændre et komma, uden at alle parter er enige. Man kan jo så prøve at se, hvor langt man kan nå, og

[LIII Gyldenkilde]

det agter jeg at gøre med den stædighed, jeg plejer at være udstyret med, så det kan jeg da forsikre at jeg vil fortsætte med. Men jeg synes, at tingene godt kunne have set lidt anderledes ud.

Ministeren kom i sit svar ikke ind på revisionsbestemmelsen, og jeg går ud fra, at det er, fordi vi undervejs ved at stikke hovederne sammen i salen er blevet klar over, at der faktisk er en revisionsbestemmelse, som er faldet ud ved trykningen af forslaget. Derfor kunne jeg altså ikke helt præcis vide, at den var der. Selv om der stod noget om det i bemærkningerne, stod det faktisk ikke i lovforslaget.

Bollmann (CD):

Jeg vil gerne først sige til ministeren, at jeg selvfølgelig har fuld forståelse for, at når der er indgået et forlig, så må man aftale med forligsparterne, hvis der skal ske ændringer. Jeg vil også gerne understrege, at vi jo heller ikke er med i dette forlig. Det tror jeg også nok man har kunnet udlede af mine første bemærkninger.

Så vil jeg i øvrigt sige, at jeg synes, det er beklageligt, at ministeren ikke kunne afkræfte det spørgsmål, jeg stillede om godtgørelse, hvor der ikke er tale om ledighed. Nu siger man, at det er af hensyn til administrationen, og at det måske er for småt til, at det er værd at tage sig af. Jeg kunne godt tænke mig at vide, hvad man ville sige, hvis f.eks. ministerens kollega skatteministeren anlagde samme betragtning i en lang række sager. Men det er selvfølgelig et helt andet spørgsmål.

Jeg havde et spørgsmål mere, som jeg ikke nåede før, og det vedrører den bestemmelse, som ministeren også var inde på, om overgangsperioden, hvor man mener, at det skal kunne klares inden for de brancher, som bliver ramt hårdest, med, at første år er det kun seks dage, man kan komme til at betale, og andet år ti dage, og derefter er det ubegrænset. Jeg kan se, at det i hvert fald ikke svarer til den frist, vi ser i lovforslag nr. L 57. Det synes jeg også godt vi kunne overveje én gang til.

Jeg vil ikke påstå, at det her nærmer sig indgreb i overenskomsterne, men jeg vil sige, at hvis det skal opfattes som incitament til at ændre adfærden, så er det nogle af de kraftigste incitamenter, jeg har set til, at man foretager ændringer i overenskomster.

Jeg vil gerne til slut appellere til forligspartierne om at overveje de betænkeligheder, jeg her er kommet med, for selv om vi udmærket ved, at der ikke er forlig om lovforslag nr. L 57 – det har vi jo fået at vide mange gange – kan vi ikke lade være med at se tingene i sammenhæng. Jeg skal ikke blande mig i S' og SF's diskussion, men vil nøjes med at undre mig over, at Socialdemokratiet faktisk ved denne lejlighed har indgået det, man kan kalde et halvt forlig.

Kofod-Svendsen (KRF):

Jeg vil gerne sige til arbejdsministeren, at jeg finder det også helt naturligt og rigtigt, at arbejdsgiverne betaler de 400 mio. kr. Helt enig i det. Det, jeg bare finder er problemet, er, at de kommer til at betale mere end de 400 mio. kr., uden at det, om jeg så må sige, hjælper til med at finansiere det, der skal finansieres. Så kan man, som ministeren sagde, sige: Jamen der er tale om forenklingspolitik, det er af forenklingsgrunde, man på samme dag kan få både løn og godtgørelse.

Jeg kunne godt tænke mig, at vi fik regnet lidt mere på det. For nogle betyder det sikkert ikke meget, og for de store virksomheder tror jeg ikke der er de store problemer, men der er de små virksomheder, som måske har et lille overskud, og der skal nogle gange kun en lille tue til, i værste fald, at vælte et læs. Jeg synes, at man skal passe på, at man ikke i forenklingens navn rammer nogle enkeltgrupper på en måde, som er urimelig.

Det, jeg synes er problemet, og som jeg håber forligspartierne vil være lydøre over for, er denne ekstra betaling ud over de 400 mio. kr., som det er vanskeligt at give en rimelig begrundelse for, en begrundelse, som er forståelig for de pågældende personer. Det er faktisk en ekstra byrde, de får pålagt, og staten sparer ikke noget i de tilfælde. Det vil vi forfølge under udvalgsarbejdet i håb om at vinde lydhørhed.

Det er da rigtigt, som ministeren siger, at det bestemt kribler i os efter at stemme for et forslag om en forstærket indsats for de langtidslidende. Deri har ministeren 100 pct. ret. Men kan vi gøre det endnu bedre, så vi ikke får nogen ledige på grund af nogle skønhedsfejl, så tror jeg faktisk også, at ministeren vil kunne glæde sig.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

[Kaj Poulsen]

Jeg må sige til den debat, der nu er ved at udspille sig om overdækning for folk, der får 389 kr. i aftrædelsesgodtgørelse, at det svarer til en timeløn på omkring 48 kr. Jeg tror faktisk ikke, at der er nogen overenskomster, der lyder på 48 kr. i timen. De er alle sammen højere. Så jeg kan ikke se, hvor den overdækning kommer fra. Det er i hvert fald intet problem, hvad det angår.

Må jeg så sige til hr. Bollmann: Der er ikke indgået et halvt forlig. Der er indgået et stort, dejligt, rundt forlig, som har taget fat på nogle problemer, og som vil løse nogle problemer i det danske samfund.

Det er klart, at hvis Socialdemokratiet i de forhandlinger, vi har været inde i, havde sagt: Vi skal lige have ordnet hele finansloven – så var der ikke blevet noget forlig. Spørgsmålet er, om vi ville have gennemført de principper, der ligger i denne lovgivning, og så været enige med regeringen om, at hvad regeringen laver på finansloven, er regeringens sag. Vi har dog, vil jeg sige, aftalt med regeringen, at der ikke kommer nogen overraskelser med hensyn til forhøjelse af kontingentet på a-kassesiden. Det er det, vi går ud over. Men ellers er der ikke noget. Sådan er livet jo ikke, at vi kan binde en regering op ved at indgå et forlig med den. Men vi synes, at forliget er godt.

Må jeg så sige til hr. Bollmann og til hr. Kofod-Svendsen: Da det her forlig blev kendt, sad jeg i flyveren på vej til Ålborg med en anlægsgartner, som skældte mig hæder og ære fra på grund af, at han nu skulle til at betale den første ledighedsdag ved alle de afskedigelser, han havde. Han havde lynhurtigt regnet ud, at det betød en omkostningsforøgelse for ham på 2,7 pct.

Jeg måtte sige til ham, at jeg syntes faktisk, at den omkostningsforøgelse på 2,7 pct. måtte de mennesker betale, der køber blomster, gennem varens pris og ikke over skatten. Det må jo være sådan, det fungerer. Hvis vi skal have brugerbetaling, så er det her en fornuftig brugerbetaling for de misbrugere af systemet, der har været. Og det vil indrette det således, at det misbrug opfører. Det er jeg overbevist om.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Nu er det ikke, fordi jeg skal stå her og dyrke uenigheder mellem Socialdemokratiet og SF,

for selvfølgelig tilhører vi to forskellige partier, og derfor har vi forskellige synspunkter på en række områder.

Det er nu ikke det her område, der adskiller os mest med hensyn til det grundlæggende i at ønske arbejde til de arbejdsløse og sikre dem en uddannelse eller jobtilbud eller ordentlige dagpenge, hvis ikke de kan få noget arbejde. Derom er vi såmænd grundlæggende enige.

Men for historiens skyld vil jeg alligevel sige til hr. Kaj Poulsen, som i sin omgang før har ramlet ud efter SF, at det jo er historieforskning at sige, at vi var parate til kontingentforhøjelser på 400 mio. kr. Vi nåede aldrig nogen sinde at forhandle seriøst. Det ved hr. Kaj Poulsen godt. Vi fik samlet Arbejdsmarkedsudvalget. Det var det først fornødne for at se, om det overhovedet kunne nytte noget, at vi talte videre sammen. Det kunne det ikke, fordi det udartede til en hanekamp om tal, og så måtte vi opgive.

Og for historiens skyld skal jeg også give den bemærkning videre til hr. Kaj Poulsen, men da også til andre, der kunne have interesse i det: Vi havde, inden det overhovedet kom på tale, at jeg prøvede på, om vi kunne lave noget, så vi kunne redde de langtidsledige i sommer – ikke mindst af hensyn til, at arbejdsformidlingen og a-kasserne kunne få tid til at sætte tingene i gang, og det kan man frygte nu kan blive besværligt – to beslutninger i SF's gruppe.

Den ene var, at vi ikke gik til forhandlinger med arbejdsministeren uden at orientere Socialdemokratiet. Det skete heller ikke.

Den anden beslutning var, at der ikke blev forhandlet forlig med regeringen, uden at Socialdemokratiet var med.

Det var vores beslutninger. Vi kan forstå, der er taget ganske andre beslutninger, hvilket vi har fået ridset op her i dag, med hensyn til, hvem man ønskede forhandlinger med og hvem ikke. Det har vi taget til os. Det er så den skinnbarlige virkelighed. Men den historiske sandhed er den, jeg her fortæller.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg må bede om, at man respekterer de korte bemærkninger længde i overensstemmelse med lamperne på talerstolen.

(Kort bemærkning).

Bollmann (CD):

[Bollmann]

Jeg vil bare gerne sige til hr. Kaj Poulsen, at det, jeg ankede over, var, at det er umuligt at forstå, at der skal udbetales en sådan godtgørelse samtidig med, at der udbetales almindelig løn.

Når jeg sagde det om det halve forlig, var det, fordi jeg mener, man kan sammenligne det, Socialdemokratiet har gjort, med en situation, hvor hr. Kaj Poulsen og arbejdsministeren køber en bil i fællesskab, finder ud af at finansiere de to forhjul, og så siger hr. Kaj Poulsen til ministeren: Nu må du selv se at finde nogen, der vil være med til at betale baghjulene.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Af hensyn til historien synes jeg, det er værd at projektørlysnote, at hr. Kaj Poulsen kom til at sige noget rigtigt fra denne talerstol for et øjeblik siden, nemlig om hans gartner i Ålborg, at de 2,7 pct., som følger 389 kr.-skatten, må han lægge oven på sine priser. Det er netop derfor, vi har arbejdsløshed, nemlig fordi dette Folketing gang efter gang ved forlig mellem socialdemokraterne under liste A og socialdemokraterne under liste C forhøjer og forhøjer omkostningerne og derigennem forhøjer priserne, således at man må lægge så 2,7 pct. på priserne, så 7 pct. på priserne og så 9 pct. på priserne. Derfor er vore priser ikke internationalt konkurrencedygtige, og det er den eneste grund til, at vi overhovedet har arbejdsløshed i Danmark. Det er netop det argument med gartneren i Ålborg.

Men så er det i øvrigt rart at høre hr. Kaj Poulsen i den grad bagatellisere: Hvad er 389 kr.? Det er næsten ingenting. Skal vi bevare hr. Kaj Poulsons tale på vore trommehinder, til når vi om en times tid eller så skal til at tale om de knap 200 kr. i lovforslag nr. L 57, gebyr én gang for alle, for 50 år, for at blive medlem af en a-kasse? Så kan det jo godt være, at knap 200 kr. én gang for alle er meget mere end 389 kr. til samtlige gartnerens arbejdere gang efter gang.

(Kort bemærkning).

Kofod-Svendsen (KRF):

Jeg vil gerne gøre to bemærkninger og skitserer et eksempel for hr. Kaj Poulsen.

En virksomhed opsiges en medarbejder med normalt varsel. I løbet af opsigelsesperioden

får vedkommende nyt job, som tiltrædes straks. Altså der er ingen ledighed og ingen dagpenge, men alligevel skal arbejdsgiveren efter de nye regler betale en godtgørelse på 389 kr. til den opsagte medarbejder. Det er en ekstraudgift i forhold til reglerne nu. Så kan man altid bagatellisere det. Men at en, der måske har ansat en eller to medarbejdere, som ikke har en høj årsindtægt, skal have denne ekstraudgift, kan jeg ikke se rimeligheden i.

Og så synes jeg da godt, vi kan gøre lidt ud af det historiske.

Arbejdsministeren var inde på, at det sikkert kriblede i fingrene hos Kristeligt Folkeparti efter at stemme grønt til det her forslag, og man har talt, hvem der har været i forlig. Vi har jo fra denne talerstol fået flere opfordringer fra Socialdemokratiet til at være med i et flertal og være med til at gennemføre vigtige socialpolitiske foranstaltninger. Sådan har det bl.a. lydt. Da kan det godt overraske, at Socialdemokratiets ønske, sådan som vi har forstået det, om at få Kristeligt Folkeparti med i denne socialpolitiske indsats har været yderst minimalt, for nu at sige det meget blidt.

Det har Kristeligt Folkeparti registreret. Vi har set sammenhængen mellem de ord, der lyder fra denne talerstol ved nogle lejligheder, hvor man åbenbart har brug for os, og det manglende engagement. Vi har bemærket det også for de kommende måneder.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Jeg skal sige til fru Lilli Gyldenkilde, at det altid er rart at få den historiske sandhed fra Folketingets talerstol. Vi var glade for, at vi fik den i Ekstra Bladet, dagen efter at det var brudt sammen i Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg.

Det var ikke debatten i Arbejdsmarkedsudvalget, jeg hentydede til. Det var en artikel i Ekstra Bladet, hvoraf det fremgik, at der havde været nogle forhandlinger, telefoniske kontakter, med regeringen om et forlig, som ville have betydet en betaling for en moratorieordning, som var 400 mio. kr. og 800 mio. kr. Det tog jeg op i forbindelse med, at fru Lilli Gyldenkilde syntes, at det var for skæv en fordeling her, og jeg siger, at her har vi da fået betydelig mere for pengene.

Derfor forstår jeg ikke rigtig, at skuffelsen kan være så stor hos SF, men vi har fundet ud af

[Kaj Poulsen]

den historiske kendsgerning. Den læste vi i Ekstra Bladet. Og skal vi så ikke lade det ligge?

Jeg kan forstå, at hr. Glistrup hellere vil have, at man nedsætter blomsterprisen over skatten, end at folk selv betaler dem. Det er da i hvert fald nye toner fra Fremskridtspartiets side.

Det, det drejer sig om her, er, at en række virksomheder bruger og misbruger den ordning, der har været i lovgivningen. Hvis der har været en nedgang af en eller anden midlertidig karakter på en virksomhed, så har man haft mulighed for at bruge denne ordning. Der er en række områder, som har været nævnt her i dag, som faktisk bruger den.

Jeg kender en virksomhed i Ålborg, som tilfældigvis nu tre år i træk har kunnet hjemsende deres medarbejdere præcis i børnenes skoleferie på grund af manglende råvaretilførsel. Det er da ikke rimeligt, og derfor må man selvfølgelig tage fat på det for at få løst de problemer, der er omkring disse ting.

Må jeg så sige til hr. Kofod-Svendsen og til fru Lilli Gyldenkilde, at det er korrekt. Socialdemokratiet er af den opfattelse, at skulle dette lykkes, så var vi nødt til at sidde to parter sammen og forhandle det på plads. Vi har også aftalt med regeringen, at regeringen og arbejdsministeren skulle orientere de partier, vi her taler om, om de ting, vi kom frem til, og det er sket. Det har ikke været for at udelukke nogen. Det har været for at nå et resultat, ikke spor andet.

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Det er jo en sag med en lang fortid, vi diskuterer, og jeg vil derfor lige for en ordens skyld sige, at de telefoniske kontakter – nu synes jeg, fru Lilli Gyldenkilde og hr. Kaj Poulsen skal lytte efter. Jeg vil nemlig gerne her fra talerstolen berette, at der var telefoniske kontakter mellem fru Lilli Gyldenkilde og mig. I de kontakter understregede fru Lilli Gyldenkilde, at hun ikke på det tidspunkt kunne sige, om SF var indstillet på at gå i forhandling med regeringen eller ej.

Det var en sondering i telefonen med henblik på at vurdere, om der kunne opstå en forhandlingssituation. Det synes jeg godt jeg vil have lov til at bekræfte nu, hvor vi er ved historisk beskrivningen.

Så vil jeg godt for god ordens skyld for så vidt angår de administrative ressourcer slå fast, at

jeg har forstået hr. Kaj Poulsens melding her i dag sådan, at hr. Kaj Poulsen og Socialdemokratiet ikke er i tvivl om regeringens vilje til at gennemføre forliget, men at hr. Kaj Poulsen og Socialdemokratiet finder, at AF næppe samtidig kan løse sine andre opgaver, hvorfor S har forbeholdt sig ret til at foreslå yderligere ressourcetilførsler til AF til løsning af øvrige opgaver. Jeg håber, at hr. Kaj Poulsen skulle forstås på den måde, og hr. Kaj Poulsen behøver for min skyld ikke at tage ordet, hvis det er en korrekt opfattelse.

Så spurgte fru Lilli Gyldenkilde: Betyder dette lovforslag, at ingen, som tager imod tilbudene, kan miste deres dagpengeregulering på grund af mangel på arbejdstilbud eller uddannelsespladser? Det kan jeg svare bekræftende på. Det er der ingen der kan, hvis de tager imod tilbudene, og hvis de står til rådighed for arbejdsmarkedet. Der vil være personer, som kan komme ud af dagpengesystemet på grund af manglende rådighed, eller fordi de ikke tager imod tilbudene, men det er altså noget andet.

Så spurgte fru Lilli Gyldenkilde, om vi vil trække på a-kasserne frem for AF i vejledningen og informationen, i forbindelse med kurser og inspirationskurser osv. Jeg tror, jeg kan sige, at begge forligsparter håber og regner med, at a-kasserne vil trække et meget stort læs. Jeg tror, vi i fællesskab vurderer, at den indsats, der gøres af a-kasserne og de tilknyttede fagforeninger, ofte er mere effektiv end den indsats, der gøres af det offentlige system. Det er ikke en kritik af det offentlige system. Det er en erkendelse af, at hvis man sidder sammen med sine medlemmer i en forening og snakker om, nu skal du gøre sådan og sådan, så opleves det af medlemmet anderledes, end hvis det er en offentlig myndighed, der kommer med instruks.

Så man skal forstå det på den måde, at vi håber på en stor indsats fra a-kasserne. Vi strammer op nogle steder på de forpligtelser, de har. Vi håber, at de gør mere, end de er forpligtet til. Og så siger vi, at på toppen af det, så forpligter vi os til, at det offentlige f.eks. kommer med tilbud om 25.000 inspirationskursuspladser med virkning fra 1990 og 15.000 i 1989. I de kurser vil vi så i øvrigt trække på de erfaringer, som vi har fra de kurser, som også fagforbundet har holdt, og hvor jeg havde fornøjelsen ved kongressen i Kvindelige Arbejderes Arbejdsløs-

[Arbejdsministeren]

hedskasse at kunne takke dem for den inspiration, jeg havde fået bl.a. i Vejle Amt ved at se nogle af de projekter, der havde kørt dér.

Jeg er glad for, at vi opdagede det med revisionsbestemmelsen. Vi er glade for, at det var det dupligerede lovforslag, der blev fremlagt i Folketinget. Det, nogle har fået efterfølgende, skal bare rettes til efter det oprindeligt dupligerede; dér er den revisionsbestemmelse, som står omtalt i bemærkningerne.

Til hr. Bollmann vil jeg godt sige, at det er korrekt opfattet, at dette er ment som en kraftig opfordring til at ændre en lang række overenskomster. Men der er forskel på en sådan opfordring og så det at bryde ind i overenskomster.

Så vil jeg godt sige igen både til hr. Bollmann og til hr. Kofod-Svendsen, at vi selvfølgelig står til rådighed med at regne på alle disse eksempler og forsøge at undersøge omfang osv., men jeg må understrege, at det system, der er lagt frem i lovforslaget for så vidt angår arbejdsgivernes betaling af første dag, synes jeg er rimeligt, forklarligt og forstandigt. Hvis man kan finde noget, der er endnu bedre, vil jeg personligt være imødekommende over for det under den klare forudsætning, at det er noget, som Socialdemokratiet og regeringen er enige om er endnu bedre.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Til hr. Kaj Poulsen vil jeg sige, at det rimelige er, at arbejdsgiveren betaler præcis for det arbejde, han får leveret – hverken mere eller mindre. Og når han i hr. Kaj Poulsens eksempel ikke får noget arbejde leveret, efter at børnenes sommerferie er begyndt, skal han selvfølgelig heller ikke betale for noget arbejde. Lige så lidt som hr. Kaj Poulsen, når han køber sit elskede Ekstra Blad, som han omtalte, skal betale for en B.T., hvis han ikke vil have B.T. Så enkelt er det simpelt hen.

De 389 kr. i lange baner og i masser af konvolutter, som hr. Kaj Poulsen nu vil have lovgivning for at udskrive og pålægge arbejdsgiverne for et arbejde, de ikke får udført på nogen som helst måde, det er jo simpelt hen en skat. Det er direkte en skat, når lovgivningsmagten pålægger folk at betale for noget, hvor de ikke får nogen modydelse til gengæld, og derfor er det en ren og skær skatteforhøjelse svarende til det, som nu præger denne regering, der laver skatte-

forhøjelser ad snigvejen, som den gør det på utallige områder og kalder brugerbetaling og gebyrer, og hvad den nu ellers kalder det.

Det, som arbejdsministeren her præsterer, er fuldstændig i overensstemmelse med den socialdemokratiske skattepolitik, som alle hans ministerkolleger følger, så i hvert tilfælde må man da rose arbejdsministeren som part i dette forlig for, at han er loyal over for sin regering, for han følger præcis den samme skatteforhøjelsesteknik og dermed arbejdsløshedsskabende politik.

(Kort bemærkning).

Kofod-Svendsen (KRF):

Jeg skal blot konstatere, at hr. Kaj Poulsen udtrykkeligt sagde, at for at få et resultat ønskede Socialdemokratiet alene at forhandle med regeringen. Man har åbenbart ikke troet, at man kunne få et resultat, hvis CD og Kristeligt Folkeparti var med. Jeg konstaterer udsagnet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 56:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdskraftformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v. (Ændrede regler for overgang fra deltids- til fuldtidsforsikring, deltidsforsikring ved delpension m.v.).

Af arbejdsministeren (Henning Dyremose).
(Fremsat 12/10 88).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Taanquist (S):

[Taanquist]

Dette lovforslag er i hvert fald bedre end det forslag, der blev fremsat i sidste samling. Den værste anstødssten er nu fjernet. Den kommer igen, har jeg forstået, men det tager vi så fat på til den tid. Den skal møde vores energiske modstand.

Det, der så er tilbage, er en række ændringer, som vi stort set kan tilslutte os. Det gælder især forslaget om, at de hørehæmmede kan bevare deres invaliditetsydelse, når de går på efterløn, og det gælder også de lempelser, der er i efterlønsordningerne.

Lovforslaget har et punkt 7, som jeg ikke helt kan gennemskue. Det tager vi fat på under udvalgsbehandlingen.

Endelig er vi fortsat modstandere af, at man skal gribe ind i a-kassernes vedtægter, så de kommer i uoverensstemmelse med overenskomsterne på de samme områder.

Pia Christmas-Møller (KF):

Jeg kan på den konservative folketingsgruppes vegne tilslutte mig lovforslaget og i øvrigt sige, at vi håber på en hurtig og velvillig udvalgsbehandling. Det drejer sig om tre små ændringer, som tidligere har været behandlet her, og vi håber på, at det hurtigt vil kunne falde på plads.

Lilli Gyldenkilde (SF):

SF er som bekendt principielt mere tilhænger af efterlønsloven, end vi er af delpensionsloven, og det synes jeg skal siges i denne forbindelse. Vi ville gerne se nogle ændringer i efterlønsloven, således at der kunne tillades mere end de 200 timer årligt, som efterlønsmodtagerne kan arbejde. Det ville efter vores bedste mening medføre, at man overflødiggjorde delpensionsloven.

SF mener, at det er urimeligt at lovgive på dette overenskomstområde, når det gælder pålæg om deltid. Virkeligheden er jo, at på en lang række virksomheder findes deltidsarbejdsmuligheden ikke, så det har ikke noget at gøre med, at deltiden ikke står i overenskomsten, skal jeg hilse arbejdsministeren og sige.

Hvis man ville lytte til lidt fornuft, kiggede man lidt grundigere på efterlønsloven i stedet for at prøve at tvinge fagforeningerne til noget deltid, som virksomhederne ikke vil være med til at lave.

Jeg skal lige gøre opmærksom på en enkelt sag, som illustrerer, hvor tåbeligt det er med de regler, vi har fået lavet på disse områder. Jeg kender en dame hjemme ved Horsens, som har været ansat i 20 år på Kirks Telefonfabrikker. Hun har samtidig haft et lille husmandssted, som hun har arvet efter sine forældre. På grund af, at hun har det bette husmandssted, kan hun ikke gå ind i efterlønsordningen, fordi grundværdien af det bette husmandssted altså bliver indregnet.

Det vil sige, at hun opfylder alle kriterier: Hun har været på arbejdsmarkedet i mange år – over 20 – og man skal som bekendt kun være der i 10 år for at kunne få efterløn. Hun har betalt trofast til sin a-kasse gennem al den tid, hun har arbejdet. Hun kan ikke få glæde af den efterlønslov. Kan hun så få glæde af delpensionen? Nej, det kan hun ikke. Det har hun undersøgt. For virksomheden har ikke deltidsarbejde og vil heller ikke have det.

Uanset hvor meget man tvinger igennem, at i den overenskomst skal der være mulighed for at få deltidsarbejde, således at man kan få en delpension, så skal jeg hilse og sige, at uden for huset her, ude i virkeligheden, findes der altså grupper, som alligevel ikke kan bruge nogen af de her love, fordi vi indretter det tåbeligt.

Det er mit højeste ønske, at vi kan sætte os ned og få en fornuftig samtale om det her i Arbejdsmarkedsudvalget, for det er uretfærdigt, at tingene bliver sådan, at vi bare griber ind herindefra uden at tage hensyn til virkeligheden. Virkeligheden er, at den virksomhed ikke har deltidsarbejde; altså kan hun ikke gå på delpension og heller ikke på efterløn.

Summa summarum er, at uanset hvor meget man tvinger fagforeningerne, hjælper det her altså ingenting.

Lad os nu prøve at kigge på det her og se på, om vi ikke kan få noget fornuftigt ud af denne lovgivning.

Traberg Smidt (V):

Der er tale om en genfremsættelse med nogle få nye ting. Jeg har specielt bemærket en af tingene, som betyder en administrativ lettelse og en forenkling, nemlig at man kan gå over fra at indhente en masse arbejdsgiverdokumentation til en gennemsnitsberegning. Det er et af de ganske vist små, men dog gode fremskridt, som vi lejlighedsvis ser på arbejdsmarkedslovgivningens område.